

ГОЛОВНЕ

ПУЛЬС МИРУ НА ДОНБАСІ

28 січня–3 лютого 2022

СИТУАЦІЯ НА УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКОМУ КОРДОНІ ЗАЛИШАЄТЬСЯ НЕВИЗНАЧЕНОЮ

29 січня міністерство оборони Росії [оголосило](#) про часткове відведення військ із Західного військового округу, що межує з Україною, після «завершення навчань».

31 січня міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба прокоментував цю заяву та [підкреслив](#), що наразі оцінити наміри Росії неможливо.

Прессекретарка Білого дому Джен Псакі [заявила](#), що Сполучені Штати більше не називатимуть потенційне вторгнення Росії в Україну «неминучим». За її словами, використання цього слова стало ненавмисним сигналом. Прессекретар Держдепу США Нед Прайс під час брифінгу [закликав](#) укріплювати східний фланг НАТО на тлі російської загрози. За його словами, дипломатичний шлях вирішення ситуації навколо України на цю мить не спрацював так, як очікувалося. Представник Держдепу зазначив, що США із союзниками, як і раніше, готуються до можливої агресії з боку Росії.

[Водночас за даними Пентагону](#), Росія і надалі нарощує військову присутність біля кордонів України. На нових супутникових знімках Maxar Technologies [зафіксовано](#) зростання кількості російських військ та військової техніки в Білорусі, окупованому Криму та Західному військовому окрузі РФ, що межує з Україною.

[За інформацією видання Washington Post](#), яке покликається на анонімні джерела з-поміж офіційних осіб США, Росія розробила план створення приводу

для вторгнення в Україну. Буде змонтовано відеоролик, у якому нібито українські військові атакують мирних жителів. Зазначається, що посадовці не оприлюднюють прямі докази, щоби не скомпрометувати джерела та методи. Пізніше ймовірність такого розвитку подій була [підтверджена](#) прессекретарем Пентагону Джоном Кірбі.

МІЖНАРОДНА ПІДТРИМКА УКРАЇНИ ПОСИЛЮЄТЬСЯ

1 лютого відбувся візит прем'єр-міністра Великої Британії Бориса Джонсона в Україну, основною темою якого стала протидія російській ворожій діяльності, у тому числі нарощуванню військ. Під час переговорів із президентом України Володимиром Зеленським Борис Джонсон [підкреслив](#), що Сполучене Королівство підтримує Україну перед обличчям російської агресії, яка становить загрозу для миру й безпеки в регіоні, і додав, що будь-яке подальше втручання Росії призведе до жорстоких гуманітарних наслідків. Володимир Зеленський [подякував](#) Британії за підтримку включно з профілактичними заходами стримування, зокрема, [розробкою](#) закону про посилення санкцій. За підсумками зустрічі сторони прийняли спільну [заяву](#).

2 лютого в Києві відбулися переговори президента України Володимира Зеленського та прем'єр-міністра Нідерландів Марка Рютте. Однією із тем обговорень стала ситуація на кордонах України. Президент Володимир Зеленський і прем'єр-міністр Марк Рютте наголосили на важливості мирного врегулювання, підкреслив, що діалог і дипломатія, які здійснюються в різних форматах, зокрема ОБСЄ та НАТО, відіграють вирішальну роль в цьому процесі. Прем'єр-міністр Марк Рютте також підтвердив підтримку суверенітету й територіальної цілісності України перед агресією з боку Росії. За підсумками зустрічі було прийнято спільну [заяву](#).

Безпека та досягнення миру в Україні стали основними темами зустрічі президента України Володимира Зеленського та президента Туреччини Реджепа Тайїпа Ердогана, яка відбулася в Києві 3 лютого. Володимир Зеленський [подякував](#) Ердогану за послідовну підтримку українського суверенітету, а також за ініціативу стати посередником між Києвом та Москвою на шляху до завершення війни на Донбасі. Своєю чергою президент Туреччини наголосив, що Анкара й надалі підтримує суверенітет та територіальну цілісність України, та привітав дипломатичні шляхи для деескалації ситуації на кордонах. Хід та підсумки зустрічі [висвітлює](#) українське видання «Фокус».

На думку аналітиків, які коментують [візити](#) в Україну лідерів Британії, Польщі, Туреччини та Нідерландів, ці переговори не [скасовують](#) загроз для України з боку Росії, але можуть відкласти спроби реалізації цілей Москви на невизначене майбутнє. Ці візити вони розцінюють як дипломатичну декларацію того, що в рамках підтримки України ці держави готові йти далі заяв.

США ТА НАТО ОПУБЛІКУВАЛИ ТЕКСТИ ВІДПОВІДЕЙ НА РОСІЙСЬКІ БЕЗПЕКОВІ ВИМОГИ

Іспанська газета El País [оприлюднила](#) текст відповіді США та НАТО на вимоги Росії щодо забезпечення безпеки. У текстах згадуються пропозиції, які вже звучали на офіційному рівні — зокрема, про потенційні домовленості щодо обмеження ядерних озброєнь та масштабів військових навчань. Отже, відповідь США підтверджує дотримання політики «відкритих дверей» НАТО та готовність розглядати угоди з Росією, що становлять взаємний інтерес, а також обговорювати тлумачення принципу ОБСЄ щодо неподільності безпеки, на який Росія посилалася у своїх пропозиціях. Крім того, США попередили, що нарощування Росією своїх військових сил або агресія проти України призведе до відповіді з боку Вашингтона та союзників.

НАТО у своїй відповіді заявило, що не хоче конфронтації з Росією, але не піде на компроміс щодо принципів, на яких ґрунтується альянс. У тексті наголошується, що всі держави мають право вирішувати щодо участі в угодах з безпеки «без зовнішнього втручання».

Переклад текстів відповідей [США](#) та [НАТО](#) російською публікує російське видання «Медуза». У Пентагоні [підтвердили](#) автентичність тексту. За словами пресекретаря Пентагону Джона Кірбі, цей витік інформації підтверджує, що США транслює одну й ту саму позицію під час закритих переговорів та публічно. У Кремлі текст [не коментували](#). Раніше міністр закордонних справ Росії Сергій Лавров [заявив](#), що Москва не хоче війни, але не дозволить ігнорувати свої інтереси. Він повідомив, що Росія готує різні варіанти реакції на відповідь США та НАТО щодо гарантій безпеки, водночас остаточне рішення ухвалить президент Росії Володимир Путін. Путін [заявив](#), що не бажає негативного розвитку подій навколо України, тому Росія й надалі вестиме переговори щодо гарантій безпеки. Він також зазначив, що США та НАТО в письмових відповідях щодо довгострокових юридичних гарантій безпеки проігнорували основні вимоги Росії. За словами пресекретаря російського президента Дмитра Пєскова, невідомо, коли Володимир Путін офіційно відреагує на відповіді США та НАТО. Хід переговорів з архітектури європейської безпеки [аналізують](#) експерти Московського Центру Карнегі та Європейської ради із зовнішньої політики.

БІЛЬШІСТЬ ЧЛЕНІВ РАДБЕЗУ ООН ВИСЛОВИЛИ ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ

28 січня постпред США при ООН Лінда Томас-Грінфілд [заявила](#), що Сполучені Штати ініціюють засідання Ради безпеки ООН у зв'язку з нарощуванням російських військ на кордонах України та Білорусі. Вона зазначила, що на тлі розміщення Росією понад 100 тисяч військових на українському кордоні необхідно й надалі докладати дипломатичних зусиль, і Рада безпеки ООН є найважливішим майданчиком для дипломатії. 31 січня під час засідання заступник генерального секретаря ООН з політичних питань Розмарі Дікарло [зазначила](#), що в міжнародній організації вітають зусилля щодо діалогу,

закликають утриматися від провокацій і надалі шукати шляхи дипломатичного врегулювання кризи. США [застерегли](#) Москву від продовження ескалації, підкресливши, що в разі вторгнення в Україну реакція буде рішучою та швидкою. США також назвали концентрацію російських сил поблизу України найбільшою мобілізацією військ у Європі за кілька десятиліть. У [заяві](#) президента США Джо Байдена йдеться про те, що США на засіданні «надали докладний опис російської загрози для суверенітету та територіальної цілісності України», а також наслідків цієї загрози для всього сучасного міжнародного порядку.

Постійний представник України при ООН Сергій Кислиця наголосив, що Київ не планує військових операцій на Донбасі та в Криму, й відстоює лише мирне врегулювання конфлікту.

Своєю чергою постпред Росії при ООН Василь Небензя [назвав](#) розмови про можливість війни між Росією та Україною «провокаційними», а засідання «втручанням США у внутрішні справи Росії».

[На думку МЗС України](#), засідання Ради Безпеки ООН стало важливим кроком для стримування нової хвилі збройної агресії з боку Росії. Переважна більшість членів Ради безпеки висловила непорушну підтримку України, заявивши про неприйнятність нарощування російських наступальних озброєнь та сил біля державного кордону України та закликавши Росію до зниження напруженості. Українська сторона закликала Росію підтвердити заяви про відсутність намірів збройної агресії практичними діями, зокрема, відведенням військ та припиненням вогню. Зазначається, що, попри спробу Росії перешкодити засіданню, Рада безпеки спромоглася продемонструвати відповідальне ставлення до превентивної дипломатії.

Хід засідання [висвітлювало](#) «Суспільне».

Також під час процедурного голосування було вирішено провести 18 лютого засідання щодо загрози збройного протистояння Росії та України.

Спікер міністерства закордонних справ України Олег Ніколенко [зазначив](#), що Україна планує скликати в лютому дебати в Генасамблеї ООН щодо ситуації на тимчасово окупованих територіях, та наголосив, що Україна використовуватиме намагання Росії провести 17 лютого брифінг Ради безпеки з питань невиконання Мінських угод для того, щоб оприлюднити факти невиконання Росією зобов'язань у рамках мирного врегулювання збройного конфлікту.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ, ШВЕЦІЯ, КАНАДА, ШВЕЙЦАРІЯ І США СТВОРИЛИ ПАРТНЕРСЬКИЙ ФОНД НА ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ

На тлі ескалації країни-партнерки збільшують військову, економічну та технічну допомогу Україні.

2 лютого послы [Великої Британії](#), [Швеції](#), [Канади](#), [Швейцарії](#) та повірена в справах [США](#) підписали [меморандум](#) про створення партнерського фонду «За сильну Україну». Стартовий розмір фонду — 35 млн фунтів стерлінгів (1,3 млрд грн). Фонд планує роботу у сфері довгострокової підтримки громад,

постраждалих від збройної агресії Росії, запобігання подальшій ескалації та підготовці до безперешкодної соціальної, економічної та політичної реінтеграції тимчасово окупованих територій. Попередньо вже було [затверджено низку пілотних проєктів](#), спрямованих на підтримку місцевих найуразливіших громад, посилення цивільно-військового співробітництва та покращення енергоефективності в Луганській та Донецькій областях. На сході та півдні України Фонд удосконалив комунікаційні можливості протидіяти дезінформації, а також сприятиме інклюзивному діалогу. Міністр із питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ірина Верещук [підкреслила](#), що мета роботи фонду — показати людям, що Україна хоче й може їм допомагати, у тому числі спільно з іноземними партнерами.

РОСІЯНИ ЗБИРАЮТЬ ПІДПИСИ ПРОТИ ВІЙНИ З УКРАЇНОЮ

Представники російської інтелігенції, знаменитості та звичайні громадяни розпочали [збір підписів](#) проти війни Росії з Україною та Заходом. Відкрити для підписання [заяву](#) оприлюднено на сайті видання «Эхо Москвы», її автори впевнені, що війна з Україною та Заходом не відповідає інтересам Росії та загрожує її існуванню. Зазначається, що росіянам намагаються нав'язати ідею «священної війни із Заходом» замість розвитку країни та підвищення рівня життя її мешканців, водночас громадяни фактично стають заручниками кримінального авантюризму, на який перетворюється зовнішньополітична лінія Росії. Автори заявляють, що політика, яка ґрунтується на просуванні ідеї війни, є аморальною, безвідповідальною та злочинною, а дії російського керівництва призводять до виникнення в Росії масового антивоєнного руху. Наразі під заявою вже [підписалося](#) понад 5000 осіб. «Донбас Реаліі» [розповідають](#) про росіян, які підтримують Україну та виступають проти війни.

Бібліотека CivilM+

CivilM+ підготувала «дорожню карту» для нового уряду Німеччини, закликавши політичну еліту уважно стежити за розвитком подій на сході України й надалі відігравати ключову роль у процесі мирного вирішення конфлікту.

Німецька політика щодо Росії повинна припинити видавати бажане за дійсне, виходячи з регулярно відтворюваних уявлень про неї як про країну, де відбувається модернізація і трансформація. Рішення про вторгнення в Україну створило серйозну загрозу для європейського мирного порядку, міжнародного права та стандартів у галузі прав людини. Офіційні особи Німеччини не мають ігнорувати це під час налагодження відносин із Росією.

Уряд Німеччини має бути готовим і надалі здійснювати політичний та дипломатичний тиск на російське керівництво через порушення міжнародного права та підтримувати розширення відповідних санкцій.

Текст документу доступний [англійською](#), [німецькою](#), [українською](#) та [російською](#).